

ВІДПОВІДІ
Харківської державної академії культури
на експертний висновок ГЕР
щодо процедури акредитації
ОНП «Музичне мистецтво» (ID: 36842)
рівень вищої освіти – Доктор філософії,
спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Ми дякуємо членам ГЕР за конструктивні рекомендації щодо удосконалення освітньої програми, що розглядається, а також щодо організації освітнього процесу в Академії в цілому.

Разом з тим, вважаємо за необхідне зауважити наступне.

Ми не можемо погодитись з висновком щодо невідповідності ОНП «Музичне мистецтво» критеріям, за якими встановлено рівень «Е».

Обґрунтування низького рівня реалізації ОНП «Музичне мистецтво» за всіма критеріями, що були оцінені на рівні Е, ґрунтується на висновку про недостатнє володіння іноземними аспірантами українською мовою. При цьому не брався до уваги той факт, що рівень володіння українською мовою аспірантів також підтверджується і науковими статтями, тезами доповідей, реальною участю в науково-комунікативних заходах (конференціях, круглих столах тощо) та прилюдними захистами дисертацій у спеціалізованих радах України.

Вважаємо, що першочерговим доказом якісної підготовки іноземних громадян за спеціальністю «Музичне мистецтво» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Харківській державній академії культури є успішні захисти випускників, які відбувалися протягом 2019 – 2021 років. Так, наприклад, громадяни КНР Лі Шуай, Лі Мін, Цао Хе, Є Сяньвей, Лю Бінь успішно захистили дисертації, здобули наукові ступені кандидатів мистецтвознавства та плідно працюють у закладах вищої освіти КНР, зокрема це – Юньнанський університет мистецтв, Лішуйський університет, Західно-Китайський педагогічний університет (м. Наньчун), Цзілінський педагогічний університет, Чжецзянський університет.

Разом з тим, ми не заперечуємо, що окремі! аспіранти-іноземці старших курсів дійсно мають певні проблеми в побутовій усній комунікації, які обумовлені низкою чинників об'єктивного характеру.

По-перше, протягом останніх чотирьох років (період навчання за ОНП) відбулися зміни в законодавстві України. Як відомо, до 2019 р. переважна більшість підготовчих відділень України здійснювали російськомовну підготовку іноземних громадян. Іноземні здобувачі старших курсів (вступ 2017 та 2018 рр.) вступили до аспірантури Академії або після таких підготовчих курсів, або після закінчення інших ЗВО, де заняття також відбувались іноземною (російською) мовою. До того ж, відповідно до ст. 48 Закону України «Про вищу освіту», де зазначено, що «для викладання навчальних дисциплін іноземною

мовою заклади вищої освіти утворюють окремі групи для іноземних громадян, осіб без громадянства, які бажають здобувати вищу освіту за кошти фізичних або юридичних осіб, або розробляють індивідуальні програми», ці аспіранти навчалися в окремій групі, де заняття, за їх бажанням, також здійснювалося іноземною (російською) мовою. Разом з тим, було забезпечено вивчення ними державної мови в межах окремої навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна». При цьому акцент ставився на розвиток писемної україномовної наукової комунікації, що зумовлено особливостями провадження теоретичного дослідження.

Лише в грудні 2019 року Верховною Радою України було внесено зміни до Закону України «Про вищу освіту», зокрема, було змінено статтю 48 «Мова освітнього процесу в закладах вищої освіти», відповідно до чого було скореговано мову викладання для іноземних здобувачів ОНП. Саме тому рівень володіння українською мовою здобувачами молодших курсів є набагато вищим і більш достатнім для реалізації навчальної та наукової складових ОНП.

По-друге, протягом останнього року у зв'язку зі змішаним навчанням, обумовленим епідеміологічною ситуацією, спричиненою COVID 19, іноземні здобувачі були позбавлені повсякденної комунікації в україномовному мовленнєвому середовищі, їх практика усного мовлення обмежувалася навчальними годинами та спілкуванням із науковими керівниками, що певною мірою обмежувало розвиток рівня їхньої побутової комунікативної компетентності українською мовою.

Отже, вищезазначене, а також значною мірою хвилювання через технічні складнощі онлайн зв'язку стали суттєвими чинниками того, що аспіранти 4-го курсу, саме з якими переважно і велась бесіда під час зустрічі з ЕГ, виявили певні проблеми в усній комунікації українською мовою. Але рівень їх компетентності в писемному мовленні та читанні українською мовою дозволяє їм здійснювати науково-дослідну діяльність відповідно до обраної теми дослідження.

Щодо практичної підготовки, передбаченої ОНП, зазначимо, що під час проходження науково-педагогічної практики здобувачі проводили лекції за проблематикою власних наукових досліджень для здобувачів ОНП першого року навчання під час вивчення ними таких ОК, як: «Методологія теоретичного музикознавства», «Проблеми виконавського музикознавства», «Методологія історичного музикознавства», що забезпечило формування прописаних у силабусі навчальної дисципліни компетентностей.

Не можна також погодитися з твердженням про те, що ОНП не забезпечує набуття певних універсальних навичок науковця, зокрема вміння писати грантові пропозиції, застосовувати інформаційні технології в дослідницькій діяльності, управління науковими проектами тощо.

ОНП забезпечує такі універсальні навички, як володіння концептуальними та методологічними знаннями з музичної культури та мистецтва і на межі предметних галузей, а також дослідницькі вміння та навички, достатні для проведення наукових досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

Наголосимо, що вміння писати грантові пропозиції закладено в ОНП на рівні СК 9: «Здатність на основі фінансової грамотності здійснювати діяльність з фандрейзингу». Практичним втіленням цієї компетенції є, зокрема, написання такої грантової пропозиції та отримання гранту аспірантом О. Мовчаном.

Окремо слід зазначити, що зі слів українських здобувачів освіти, під час зустрічей з членами ЕГ, з боку голови ЕГ відбувалось упереджене ставлення та підвищена увага саме до іноземних громадян, які гірше володіють українською мовою, ніж інші. І навпаки, аспірантам, які бажали висловитись, не давали слова. У здобувачів склалось враження, що голова ЕГ психологічно тиснула на іноземців та навмисно створювала ситуації, які б підкреслювали недостатній рівень знання ними української мови.

Безпідставні звинувачення, які наявні в Звіті експертів ЕГ щодо «можливості» проявів академічного плагіату у роботах китайських аспірантів, взагалі не мають жодних фактологічних підтверджень і лише знецінюють професіоналізм українських вчених та ставить під сумнів діяльність спеціалізованих вчених рад, в яких відбулися захисти випускників ОНП (ХНУМ ім. І. П. Котляревського, СумДПУ ім. А. С. Макаренка, ОНМА імені А. В. Нежданової).

Також не зрозумілим є факт цілковитого замовчування в Звіті ЕГ досить вагомих здобутків українських аспірантів (презентованих у численних наукових публікаціях), які успішно захистили дисертації, є відомими й авторитетними науковцями, що працюють в ЗВО України та зарубіжжя.

На жаль, очевидним є той факт, що Звіт ЕГ спеціально сконцентровано на недоліках, переважна частина з яких ґрунтується на суб'єктивних припущеннях окремих членів ЕГ. Колектив Академії вважає, що такий зневажливий стиль висловлювання та категоричні зауваження, явне викривлення фактів, перебільшення значення окремих недоліків та замовчування позитивних сторін ставить під сумніви або компетентність, або добросовісність членів ЕГ.

Тим більше, звертаємо увагу на те, що склад експертної групи, сформованої для проведення акредитаційної експертизи ОНП за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», не відповідає вимогам «Положення про акредитацію...», оскільки до її складу було залучено Гаврілову Людмилу Гаврилівну, яка є експертом за спеціальністю 013 – початкова освіта (посилання на реєстр експертів з числа науково-педагогічних працівників, додаток від «03» березня 2020 р. <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/03800303.pdf>).

Отже, явно упереджене ставлення з боку членів ЕГ виглядає як спроба дискредитувати Академію.

Про спроби дискредитації Академії також свідчить і такий факт, що саме під час акредитації ОНП Музичне мистецтво невідомі зловмисники від імені одного з професорів нашого закладу Костянтина Кислюка прислали на ім'я голови Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти Сергія Квіта лист, в якому нібито він свідчить про порушення вимог провадження освітньої діяльності та неналежне оцінювання ОНП в двох ЗВО, зокрема в НМАУ ім.

П. Чайковського, закладі, в якому працює один з членів GER. Окрім того, 21 травня лист з подібним змістом надійшов до Державної служби якості освіти України. На листи від вищезазначених служб з цього приводу проф. К. Кислюк відповів, що він заперечує факт написання ним будь-яких звернень (сканкопії документів додаються).

Вважаємо цей інцидент явною спробою зіткнутися між собою заклади освіти і колег-фахівців в галузі музичного мистецтва та вплинути таким чином на результат акредитації ОНП Музичне мистецтво.

Ураховуючи вищезазначене, просимо членів GER звернути увагу на свідомо занижене, необ'єктивне та упереджене оцінювання членами ЕГ рівня якості ОНП «Музичне мистецтво» у Харківській державній академії культури, не допустити дискримінацію здобувачів освіти та членів групи забезпечення спеціальності, які є визнаними в Україні та зарубіжжі науковцями, та нівелювання тим самим ідей і цінностей, сформованих завдяки діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також розглянути питання щодо акредитації або умовної акредитації ОНП «Музичне мистецтво».

Усвідомлюючи наявність певних проблем окремих аспірантів-іноземців в усній комунікації українською мовою, гарантуємо оперативне проведення об'єктивного оцінювання спеціалістами рівня володіння всіма іноземними аспірантами Академії українською мовою і недопущення до подальшого навчання осіб з недостатнім рівнем.

У засіданні GER бажають взяти участь такі представники Академії:

Інна Сташевська, проректор з навчальної роботи, доктор педагогічних наук, професор;

Олена Гончар, проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор;

Наталія Рябуха, гарант ОНП «Музичне мистецтво», доктор мистецтвознавства, професор.

З повагою,
адміністрація Харківської державної академії культури,
члени групи забезпечення спеціальності «Музичне мистецтво».